

Riigikogu keskkonnakomisjon
Lossi plats 1a
15165 Tallinn

Meie 02.04.2018 nr 4/97

Pöördumine seoses jäätmeseaduse eelnõuga 495SE

Lugupeetud Rainer Vakra!

Eesti Kaubandus-Tööstuskoda (edaspidi: Kaubanduskoda) saatis 8. detsembril 2017. aastal Riigikogu keskkonnakomisjonile kirja seoses Riigikogu menetluses oleva jäätmeseaduse eelnõuga 495SE (edaspidi: Eelnõu). Kaubanduskoda tõi kirjas välja Eelnõuga seotud murekohti, millele on ettevõtjad tähelepanu juhtinud. Lisaks esitasime mitmeid ettepanekuid Eelnõu muutmiseks.

Kaubanduskoda tutvustas oma seisukohti ja muudatusettepanekuid ka 5. veebruaril toimunud keskkonnakomisjoni istungil. Sellel istungil lubas Keskkonnaministeerium mitme Kaubanduskoja ettepaneku üle veel täiendavalt mõelda, kas ja kuidas on võimalik neid ettepanekuid arvesse võtta. Kuna sellest istungist on möödunud juba peaaegu kaks kuud, siis soovime teada, millist täiendavat tagasisidet on Keskkonnaministeerium andnud Kaubanduskoja kirja kohta Riigikogu keskkonnakomisjonile. Kui Keskkonnaministeerium ei ole oma täiendavaid seisukohti Eelnõu osas saatnud, siis soovime teada, mis tähtjaks nad seda teevad. Lisaks palume Keskkonnaministeeriumi täiendatud seisukohad Kaubanduskoja ettepanekute kohta saata tutvumiseks ka Kaubanduskojale.

Lisaks varasemalt tõstatatud probleemidele on Kaubanduskoja liikmed teada andud veel kahest täiendavast murekohast seoses jäätmeseaduse eelnõuga. Esiteks valmistab ettevõtjatele muret laiendatud tootjavastutuse põhimõtte definitatsioon ning teiseks, tagatistega seonduvad sätted.

1. Laiendatud tootjavastutus

Jäätmeseaduse eelnõu § 69 sätestab laiendatud tootjavastutuse põhimõtte järgmiselt:

„§ 69. Laiendatud tootjavastutuse põhimõte

(1) Laiendatud tootjavastutuse põhimõtte kohaselt on probleemtoote tootja ja pakendiettevõtja kohustatud tagama turule lastud tootest tekkivate jäätmete kogumise ja nende taaskasutamise või kõrvaldamise ning kandma nendest tegevustest tulenevad kulud.

(2) Probleemtoote tootja vastutab turule lastud toote eest seni, kuni tootest tekkinud jäätmed on käideldud ja need on lakanud olemast jäätmed.“

Kaubanduskoda juhib tähelepanu asjaolule, et viidatud säte on tekitanud ettevõtjate seas palju küsimusi ja ebaselgust. Näiteks jääb ettevõtjatele ebaselgeks, milline on ettevõtjate vastutuse ulatus turule lastud tootest tekkivate jäätmete kogumise ja nende

taaskasutamise või kõrvaldamise eest. Kahjuks ei anna täiendavaid selgitusi ka jäätmeseaduse eelnõu seletuskiri.

Kehtiva pakendiseaduse kohaselt peab pakendiettevõtja turule lastud pakendatud kauba pakendi ja sellest tekkinud pakendijäätmed koguma ja taaskasutama üksnes taaskasutuse sihtarvude ulatuses ning kandma sellest tulenevad kulud. Jäätmeseaduse eelnõus jääb aga ebaselgeks, milline on edaspidi pakendiettevõtjate vastutus.

Kui edaspidi peab ettevõtja vastutama ja kandma kulud kõikide turule lastud pakendite ulatuses, siis sellega suurendatakse märgatavalt ettevõtjate vastutust ning kulusid. Samas ei ole seletuskirjas üldse hinnatud, kui suur on selle muudatuse mõju ettevõtjatele ja laiemalt kogu ühiskonnale. Lisaks ei taga see säte õiguskindlust, sest ettevõtjatel ei ole täpselt teada, kas ja millised kulud võivad kaasneda turule lastud tootest tekkivate jäätmete kogumise ja nende taaskasutamise või kõrvaldamisega. Näiteks kui ettevõtja laseb turule ühekordseid kohvitopse ning lõpptarbija viskab kohvitopsid metsa alla, kas siis ettevõtja peab eelnõu kohaselt kandma ka metsaaluse koristamisega seotud kulud.

Kuna jäätmeseaduse eelõu peamiseks eesmärgiks on jäätmeseaduse ja pakendiseaduse kodifitseerimine ning õigusselguse suurendamine, siis seetõttu ei pea Kaubanduskoda mõistlikuks teha eelnõuga olulisi muudatusi võrreldes kehtiva õigusega, eriti selliseid muudatusi, mis tekitavad ebaselgust juurde. Seetõttu teeme ettepaneku sätestada eelnõu § 69 selliselt, et see võtaks üle kehtiva jäätmeseaduse ja pakendiseaduse vastavad sätted. Pakume välja järgmise sõnastuse:

„§ 69. Laiendatud tootjavastutuse põhimõte

(1) Tootja on kohustatud tagama tema turule lastud probleemtootest tekkivate jäätmete kogumise ja nende taaskasutamise või nende kõrvaldamise ja omama selle kohustuse täitmiseks piisavat tagatist.

(2) Pakendiettevõtja peab turule lastud pakendatud kauba pakendi ja sellest tekkinud pakendijäätmed koguma ja taaskasutama selliselt, et käesoleva seaduse §-s 168 sätestatud taaskasutuse sihtarvud oleksid täidetud, ning kandma sellest tulenevad kulud.“

2. Tagatised

Kaubanduskojale teadaolevalt on Eestis esinenud korduvalt selliseid juhtumeid, kus jäätmeloaga isik ei täida jäätmeseaduses sätestatud kohustusi, lõpetab oma tegevuse ning seejärel peab riik kandma jäätmete koristamisega seonduvad kulud. Samas jätkab sama isik sageli uue jäätmeloaga sarnast tegevust kuskil mujal ja teise juriidilise keha kaudu, põhjustades nii keskkonnakahju kui ka rikkudes ausat konkurentsi. Peame väga oluliseks, et jäätmeseaduse eelnõuga tagatakse, et sellised olukorrad ei ole edaspidi enam võimalikud. Ühe võimaliku lahendusena sellele probleemile näeme tagatiste süsteemi kehtestamist, mis siiski ei pruugi olla parim lahendus ja mida tuleks käsitleda ühe alternatiivina.

Lisaks esineb täna juhtumeid, kus jäätmeluba väljastatakse isikule, kelle juhtkonda kuulub inimesi, kes on varasemalt oluliselt ja korduvalt rikkunud jäätmeseaduses sätestatud tingimusi. Leiame, et jäätmeseaduse eelnõuga tuleks tagada, et edaspidi ei

EESTI
KAUBANDUS-
TÖÖSTUSKODA

oleks võimalik sellistel juhtudel jäätmeluba väljastada. Või kui jäätmeluba varem korduvalt nõudeid rikkunud isikule või isikuga seotud ettevõttele väljastatakse, siis kaasneks sellega tagatise tingimus, mis isiku lõpetamise korral aitaks katta jäätmete koristamisega kaasnevad kulud. Tagatise seadmine kõikidele isikutele, kes soovivad jäätmeluba ei ole meie hinnangul proportsionaalne meede, sest valdav enamus isikuid käituvad õiguspäraselt ning nende täiendav koormamine ei ole õigustatud.

Eelnevast tulenevalt soovitame keskkonnakomisjonil pöörduda Keskkonnaministeeriumi poole, et Keskkonnaministeerium analüüsiks täiendavalt, kas jäätmeseaduse eelnõuga on kõrvaldatud praktikas esile kerkinud probleemid seoses jäätmeloa taotlemisega, selle andmisest keeldumisega ning jäätmete koristamisega seotud kulude katmisega. Vajaduse korral tuleks eelnõu sõnastust muuta või täpsustada, et selliseid olukordi tulevikus vältida.

Loodame, et peate võimalikuks Kaubanduskoja ettepanekuid arvesse võtta ning saata meile tutvumiseks Keskkonnaministeeriumi täiendav tagasiside Kaubanduskoja varasemalt esitatud ettepanekute kohta.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/
Mait Palts
Peadirektor

Koostanud: Marko Udras marko.udras@koda.ee 6040070